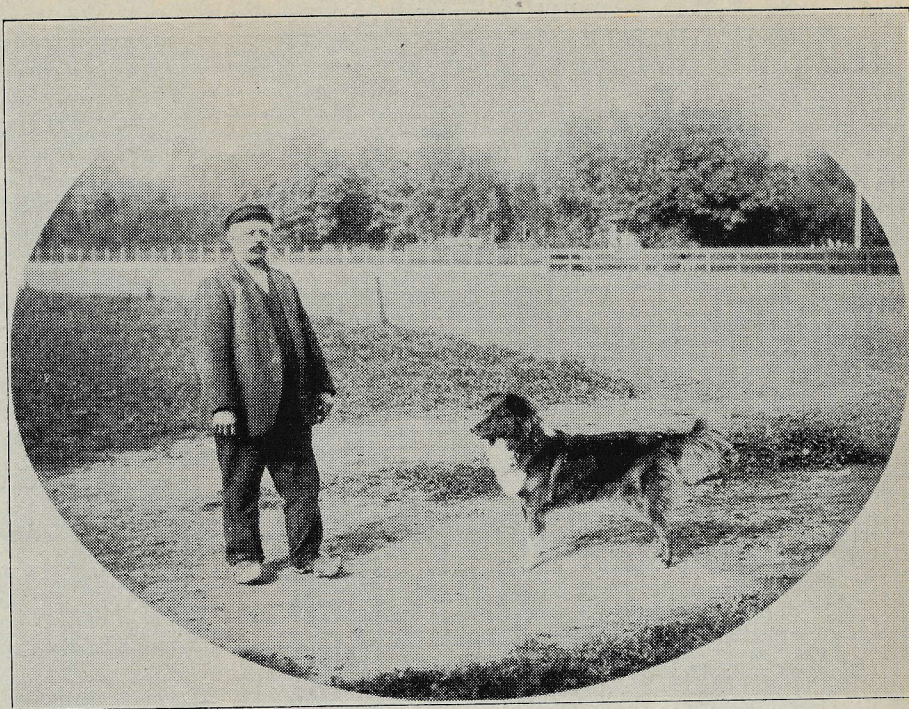

Den gamle Smed fortæller.

Smedemester Jørgen Christensen en Arbejdsdag med sin Hund.

Paa Teglgaardsvej bag Charlottenlundbanen bor den 74-aarige Smedemester Jørgen Christensen, der i 53 Aar havde med dansk Travsport at gøre. Her nyder han nu paa den fredelige Villavej sit Livs Otium sammen med sin Hustru, men hver Dag vandrer han over paa Banen for at se paa den Sport, som gennem hans Livs Arbejde blev hans Livs Interesse og hvor hans Søn, Mairy Christensen, arbejder som Staldmand. Om Sommeren soler han sig paa Staldterrænets Bænk og ser paa Hestenes Arbejde, om Vinteren hygger han sig sammen med gamle Træner Bülow i Samlingsstuen ved Kakkelovnen, og saa gaar Snakken mellem de to om gamle Dage.

Tre Mænd er tilbage fra Travsportens Barndom: Juvelerer Møinichen i Humlebæk, der har været Medlem af Travelskabet siden dets Indstiftelse, fhv. Træner P. Petersen, i længst forsvundne Dage Træner for Travelskabets første Formand, Fabrikejer I. C. Tvede, og Smedemester Jørgen Christensen, der i mere end et halvt Aarhundrede var Travsportens Beslagsmed, og for at høre lidt om gamle Dages Travsport søgte vi forleden den gamle Smed og bad ham fortælle om sit Liv.

»Den 14. Oktober 1886, da jeg var Svend, blev jeg af min Mester sendt ud paa den daværende Traverbane paa Lyngbyvej for at beslaa Dyrslæge Baron v. Eggers Traver Fylla, og den 14. Oktober 1939 beslog jeg som min sidste Hest Traveren Ambrosius, der ikke maa forveksles med Traveren af samme Navn, der for en 15—20 Aar siden var en betydelig Hest og ligesom førnævnte Ambrosius opdrættet af Proprietær Sørensen-Svejgaard. Mellem disse to Arbejder var der gaaet 53 Aar, og jeg syntes, at dette Spænd af Aar var tilstrækkeligt min Ryg var blevet krum af at staa over Tusinder af Hestes Hove, nu ønskede jeg endnu en Gang at rette den, inden mit Liv var forbi.

Baron v. Eggers syntes om min Maade at beslaa sin Hest paa, han anbefalede mig til Travsportens ledende Mand, Fabrikejer I. C. Tvede, og en Dag sagde Tvede

til mig: »Nu har De været Svend længe nok, nu kan De begynde her,« og ved hans Hjælp fik jeg Smedie paa den gamle Bane og blev der i fem Aar til Charlottenlundbanen aabnede den 24. Maj 1891. Jeg har endnu i frisk Erindring Lyngbyvejens Bane og de udmærkede og storsindede Mænd, der dengang var Travsportens Pionérer. Der var Fabrikejer Tvede, Brygger Marstrand paa Vodrofsvej, Auktionsholder Rasmus Nielsen og Generalkonsul Silkowitz-Hansen, og disse Folk ejede de dengang mest betydende Traverer som Lilledølen, Kapo, Nano og Fix, der var norske Traverer, Orlofferne Gambrinus, Popo og Omar og Amerikanerne Cromwell og Kate S. Fabrikejer Tvedes Nano blev kørt af den danske Træner P. Petersen, der vandt mange Sejre med den, og Petersen, der senere blev Restauratør — paa Christiansminde ved Nyborg — lever nu her i Charlottenlund som Particulier og kommer næsten hver Dag paa Banen for at se paa den Sport, der var hans Ungdoms Interesse. Nano blev Moder til den senere saa berømte Traver Eva, der tilhørte P. Jensen, Brøndbyvester — af gamle Travsportsfolk tydeligt erindret under sit Tilnavn Eva-Jensen. Ja, dengang gik det uhøjtideligt og bramfrit til. Eva vandt Kriterium i 1901 i Rekord 1.56.6 og Derby i 1902 i 1.53.

Jeg satte megen Pris paa den gamle Generalsekretær Hugo Jørgensen, han var en meget dygtig og myndig Mand og havde ogsaa Ord for at være streng og vanskelig at have med at gøre, men i Virkeligheden var han en meget flink og velmenende Mand. Mig ka'dte han altid for »Drengen«, fordi han var 2 Maanedere ældre i Travsporten end jeg. Hans Arbejde skyldes det sikkert, at Travsporten blev saa populær og naaede saa langt frem, som den gjorde.

Vi flyttede saa i 1891 her til Charlottenlund, og Forholdene blev jo langt bedre end paa Lyngbyvejen. Bygningerne fra dengang er nu borte med Undtagelse af Tribunen paa den nuværende billige Plads, Indgangsporten ved Grøndalshuset og Gartnerens lille hyggelige Hus, men de Pladser dér var iøvrigt dengang

de fine Pladser, skønt man ikke derfra saa Opløbet bedre end nu, og de billige Pladser var dér, hvor Sygestalden nu ligger. Endnu kan man oven ved Sygestalden finde en gammel Planke, hvorpaa, meget udvisket, staar malet: *1 Bajer — 15 Øre* — ja, det var dengang. Min Smedie laa i den østre Ende af Banen, i den østre Ende af den nuværende Totalisatorplads, og dér laa ogsaa alle Staldene. Det nuværende Staldterræn var dengang en stor uopdyrket Mark. Mit Arbejde var omfattende — jeg havde indtil 4 Svende — og foruden Traverne havde vi mange Herskabsheste at beslaa. I de Tider frembød det større Vanskeligheder at faa Hestene forsynet med de rigtige Sko, fordi Traverne dengang var langt mere forskellige end nu, og ogsaa fordi Trænerne saa godt som alle var Udlændinge, talte et Kaudervælsk og var vanskelige at forstaa. Fingersproget gjorde megen Nytte. Trænere som Negeren Johnstone og den berømte Julius Pajoncek var meget kyndige og meget strenge, hvad Beslaget angik. Skoene skulde veje meget nøjagtige, men det sørgede vi ogsaa for, at de gjorde.

I gamle Dage var Traverne ikke saa nemme at have med at gøre som nu, der var mange Forbrydere mellem dem, men de blev heller ikke behandlet nær saa godt, som de gør nu. Nu har vi kun Nervøsiteten tilbage, og den kan give forskellige Udslag, jeg har set Heste, der rystede af Skræk, naar Bandagerne blev lagt paa, men som var fuldkommen rolige, naar de var kommet ud paa Banen. De udenlandske Trænere regnede ikke med de danske Trænere, og Folk som, nu afdøde, Anton Oksby samt Sophus Sørensen og Fischmann havde det ikke for godt, da de begyndte.

Forholdene var dengang helt anderledes end nu. mange af Traverne arbejdede inde i Byen om Hverdagen og blev om Søndagen af dens Ejere kørt ud paa Banen for at deltage i Løb. Man havde ogsaa Landevejsløb, og af disse erindrer jeg særligt eet. Der mødte i dette 12—14 Traver, og der startedes fra Traverbanen Kl. 3 Morgen. Turen gik til Snekkersten Kro, hvortil Tidtagerne, Hugo Jørgensen, I. C. Tvede og P. Lind, samt Staldmester Antonen (nuværende Træner Antonsens Fader) og jeg i Forvejen var ankommen i Landauer. I Snekkersten blev holdt Hvil i 20 Min., der benyttedes til at friske Hestene op og efterse deres Beslag, og derefter gik Turen tilbage til Charlottenlund. Den dengang saa kendte Hesteejer og Amatørkusk, Handskemager Bordings Dora vandt Løbet, og bagefter festedes der stærkt i Traverbanens Restauration hos Restauratør Riise, hvis Hest Augusta var den første, der kom til Snekkersten, men der blev Vrøvl bagefter, fordi Løbet havde været for haardt og en enkelt Hest var blevet mishandlet. Det blev til Bøder paa Birket.

Der var mange Ballader i gamle Dage, navnlig Demonstrationer mod Dommerkendelser — Diskvalifikationer for urent Trav kendtes til at begynde med ikke — og en enkelt Gang hændte det, at Publikum stormede Dommertaarnet og Politiet maatte tilkaldes. Et af de værste Tilfælde blev jeg selv — omend uskyldig — impliceret i. En Dansk-Tysker ved Navn Eriksen var kommet paa Visit hertil med Amerikanertraveren Elkong King, og han var en tilsyneladende meget flot Mand, der, da jeg havde beslaaet Hesten, gav mig 10 Kr. ekstra med den Bemærkning, at den kunde jeg roligt spille paa Elkong King. Elkong King var anmeldt 2 Gange paa Dagen, og da den startede første

Gang, gjorde den sig ikke gældende og endte langt bag de øvrige. Jeg kom ned i Stalden og beklagede mig over den tabte Tikroneseddel, men Eriksen var hurtig i Vendingen, rev en ny Seddel op af Tegnebogen og sagde: Saa spil ham da en Gang til! Jeg gik min Vej med Tak, men var mest tilbøjelig til at spare Seddelen — for 10 Kroner var mange Penge i de Dage. Efter mange Anfægtelser anbragte jeg dog Pengene i Totalisatoren, og saa gik Løbet. Elkong King var en helt forandret Hest, den gik nu som Lyn og Torden og vandt sit Løb legende let, men næppe var Afgørelsen sket, før der brød en infernalsk Pibekonzert løs. Folk var helt vilde. Politiet maatte tilkaldes, og Eriksen havde næppe nogen hel god Samvittighed, han forsvandt skyndsomst, rejste om Natten hjem til Tyskland og kom aldrig tilbage. Min Tikrone gav 221 Kr. igen — men jeg maatte høre mange Spydigheder.

Det danske Travpublikum havde dog i gamle Dage mange Glæder af det livlige Samkvem, der var med Tyskland, tyske Heste var næsten hver Løbedag Gæster i Løb her, og vore Heste kom meget ofte til Tyskland, hvor bl. a. Hof-Fiskehandler Oscar Frederiksen og Hof-Hotelejer Nejendam deltog paa Weisenseebanen med Heste som Emigrant, Phønix og Aurora. Jeg har selv flere Gange været dernede, sidste Gang inviteret af Julius Pajoncek, der rejste derned med Dreamer Boy for at gaa Løb paa Ruhlebenbanen. Dreamer Boy kom ikke til at starte, paa Løbedagen var den syg af ukonstaterlig Aarsag, og det blev sagt, at der om Natten havde været fremmede Folk i Stalden. Hvorvidt den var blevet forgiven eller paa anden Maade uskadeliggjort blev aldrig opklaret.

Gennem de mange Aar lærte jeg mange dygtige Trænere at kende, Folk som nu forlængst hviler i deres Grave. Negeren Johnstone, der ligger paa Ordrup Kirkegaard, Amerikaneren Elmsaway, der kørte Antiago og Lottie N. og var en fænomenal Dygtighed, men for hvem Danmark var for lille, Ungareren Smrcka, der syg rejste til sit Hjemland, Tyskeren Gregor, Joe May, der kørte for Mauritzens og Julius Pajoncek, der først var Amatør, senere Professionel og som importerede nogle af de bedste Heste, dansk Travsport har ejet.

Det og meget andet fortalte den gamle Smedemester os, og det var ham øjensynlig en Glæde at tale om de gamle Dage. Verden var mere enkel dengang, men paa Travsportens Omraade dog næppe bedre, og ogsaa han glæder sig over, at Tiderne er gaaet frem og at Hestene har det bedre nu end tidligere. Jørgen Christensen er Æresmedlem af Trænerforeningen og han viser os med synlig Stolthed den Ibenholtstok, han ved sit 25 Aars Jubilæum fik overrakt af Joe May som Trænerforeningens Formand. Ogsaa Travelskabet har hædret den gamle veltjente, altid pligtopfyldende Smed med smukke Sølvbægre, det sidste fik han, da han efter 53 Aars Arbejde for stedse forlod Hammer, Ambolt og Esse.

Cajus.

Wilhelm Philipps

Bageri og Conditori
Vesterbrogade 91

Telefon
Central 14358 & 14355